

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse. Egenregi.

Hjartdal og Notodden kommune tildelte i februar 2019 IRMAT AS enerett for innsamling av husholdningsavfall og næringsavfall. IRMAT AS gjennomførte i 2018 en offentlig anbudskonkurranse om renovasjonstjenester, hvor klager ble tildelt kontrakt for delområdene Notodden og Hjartdal kommune. I april 2025 ble det i styret til IRMAT AS fattet vedtak om at innsamling av husholdningsavfall skulle drives i egenregi, og at dagens kontrakt skulle avsluttes. Klager fikk ikke medhold i sin anførsel om at dette utgjorde en ulovlig direkte anskaffelse.

Klagenemndas avgjørelse 15. september 2026 sak 2026/0275

Klager: Notodden Renovasjon & Gjenvinning AS

Innklaget: Notodden og Hjartdal kommune

Klagenemndas

medlemmer: Bjørn Berg, Kjersti Holum Karlstrøm og Hanne Torkelsen

Bakgrunn:

(1) Kommunene Hjartdal og Notodden tildelte i februar 2019 Interkommunalt renovasjonsselskap i Midt- og Aust-Telemark DA (heretter *IRMAT*) enerett for innsamling av husholdningsavfall og næringsavfall.

(1) IRMAT ble opprettet 1. januar 1998, og omdannet til aksjeselskap den 1. januar 2002.

(2) Selskapet eies av Notodden og Hjartdal kommuner (heretter *innklagede*), i tillegg til Midt-Telemark kommune.

(3) Det fulgte av IRMATs vedtekter § 1-3 at selskapet hadde følgende formål:

«IRMAT skal være et ledende avfallsselskap i regionen og bli oppfattet som det naturlige valg for mottak og videre håndtering av alt avfall.

Mål for kommunale renovasjonssoppgaver [SIC] er å tilby eierkommunene høy kvalitet til lav pris.

Mål for næringsvirksomhet er at IRMAT skal utvikle Goasholtmyra til et attraktivt og moderne industriområde som benytter avfall som ressurs.»

(4) Det fulgte av aksjeeieravtalen, signert 16. desember 2019, § 4 «Selskapets organer» at

«Generalforsamlingen er selskapets høyeste organ og vil normalt bestå av kommunenes ordførere som har stemmerett i henhold til sin andel av aksjekapitalen. Vedtektene inneholder bestemmelser som gjør at en kommune som har mer enn 50 % av alle aksjene ikke kan fatte vedtak på tvers av de andre kommunene, eller at en kommune som har

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

mer enn 1/3 av aksjene ikke kan blokkere vedtak som krever 2/3 flertall dersom de samtlige øvrige kommunene går inn for vedtaket»

- (5) Videre var det samme sted i aksjeeieravtalen gitt følgende informasjon om selskapets styre:

«Styret kan bestå av 5 – 8 medlemmer hvorav en skal velges av og blant de ansatte. Ved stiftelsen ble det valgt fem styremedlemmer med varamedlemmer. (...) Det vedtektsfestes ikke at kommunene skal ha et bestemt antall styremedlemmer, men eierkommunene bør vanligvis være representert i styret.»

- (6) Telemark kommunerevisjon IKS gjennomførte i 2018 en forvaltningsrevisjon av IRMAT. Eierkommunene ble i den forbindelse oppmerksomme på at ett av vilkårene for å utføre renovasjonstjenester i utvidet egenregi ikke var oppfylt på dette tidspunktet.

- (7) IRMAT kunngjorde i desember i 2018 en offentlig anbudskonkurranse om renovasjonstjenester for eierkommunene. Notodden Renovasjon & Gjenvinning AS (heretter *klager*) leverte tilbud og ble tildelt kontrakt for delområdene Notodden og Hjartdal kommune. Kontrakt ble signert 9. april 2019.

- (8) Det fremgikk av denne kontraktens punkt 4 at

«Kontrakten har en varighet fra kontraktsinngåelse til 1.9.2025, med opsjon på forlengelse 1 år pluss 1 år. Oppstart av innsamling og transport er 1.7.2019.»

- (9) Hjartdal og Notodden kommuner vedtok i kommunestyremøter henholdsvis 6. og 7. februar 2019 at IRMAT skulle ha enerett til innsamling og transport av husholdningsavfall i kommunene. Det ble på denne bakgrunn inngått oppdragsavtaler mellom kommunene og IRMAT, hvor det fremgikk at IRMAT skulle utføre alle oppgavene som eierkommunene var pålagt i tilknytning til innsamling, transport og omsetning av avfall fra private husholdninger som kommunen hadde ansvaret for.

- (10) IRMAT inngikk 23. april 2021 avtale om innsamling av kommunalt næringsavfall med Hjartdal og Notodden kommuner. Avtalen gjelder på ubestemt tid, og har ett års oppsigelsestid.

- (11) I styremøte den 25. april 2025 ble spørsmål om innsamling og transport av husholdningsavfall i egenregi behandlet av IRMAT. Innstillingen fra selskapets administrasjon lød som følger:

«Styret vedtar at innsamling av husholdningsavfall drives i egenregi etter at dagens kontrakter avsluttes. Administrasjonen beslutter om vedtaket lar seg gjennomføre fra 01.09.2026 som er første anledning, eller om gjennomføringen av vedtaket først kan iverksettes 01.09.2027.»

- (12) Styret fattet på denne bakgrunn følgende vedtak:

«Styret vedtar enstemmig at innsamlingen av husholdningsavfall drives i egenregi etter at dagens kontrakter avsluttes.»

- (13) Innklagede sendte den 20. november 2025 brev til klager med informasjon om avslutning av kontraktsforholdet:

«Det vises til inngått kontrakt mellom Irmat AS og Notodden Renovasjon & Gjenvinning AS (NRG) i april 2019, om innsamling og transport av husholdningsavfall i Notodden og Hjartdal kommuner etter gjennomført anbudskonkurranse. Som det fremgår av kontraktens punkt 1 underpunkt 4, inngår konkurransegrunnlaget som del av kontrakten.

Den inngåtte kontrakten mellom Irmat AS og NRG har en varighet frem til 1. september 2025, med opsjon på forlengelse 1 pluss 1 år, jfr. kontraktens punkt 4. Irmat AS har benyttet seg av den første opsjonsperioden, dvs. frem til 1. september 2026.

Irmat AS ønsker med dette å informere om at Irmat ikke kommer til å benytte seg av den siste opsjonsperioden, jfr. kontraktens punkt 4. Irmat AS har ikke en slik informasjonsplikt, men ønsker likevel å informere om dette nå, slik at NRG får mest mulig tid til å områ seg på, både med hensyn til drift og ansatte.

Begrunnelsen for at Irmat AS ikke vil benytte seg av den siste opsjonsperioden, er at styret i Irmat har besluttet at Irmat AS skal gjennomføre innsamling og transport av husholdningsavfall i eierkommunene i egen regi.

Irmat AS anser dermed kontrakten med NRG som avsluttet med virkning fra og med 1. september 2026.»

- (14) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 13. februar 2026. Klagebehandling startet samme dag, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforskriften*) § 13 siste punktum.
- (15) Nemndsmøte i saken ble avholdt 24. august 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (16) Den foretatte tildelingen til IRMAT av enerett til å utføre tjenestene med innsamling og transport av husholdningsavfall i Notodden og Hjartdal kommune etter 1. september 2026 uten konkurranseutsetting, er ulovlig og i strid med anskaffelsesforskriften § 1-2.
- (17) Den foretatte tildeling til IRMAT av enerett til å utføre tjenestene med innsamling og transport av kommunalt næringsavfall i Notodden og Hjartdal kommune uten konkurranseutsetting fra og med 2024 er i dag ulovlig og i strid med anskaffelsesforskriften § 1-2.
- (18) Beslutningen om direktetildeling av oppdraget, bygger på unntaket om enerett. Klagen over lovligheten av IRMATs beslutning må vurderes ut fra det grunnlag som beslutningen om enerett ble tatt på.
- (19) IRMAT er ikke å regne som et offentligrettslig organ som lovlig kan tildeles enerett jf. anskaffelsesforskriften § 1-2 (2), da IRMAT har en «*industriell eller forretningsmessig karakter*». Omsetningstall viser at IRMAT driver næringsvirksomhet. Det følger også av punkt 2 i eierstrategidokumentet at det er et overordnet mål for selskapet å «*utvikle Goasholtmyra til et attraktivt og moderne industriområde som benytter avfall som ressurs*».

- (20) Klagen er riktig rettet mot IRMAT, sammen med Notodden og Hjartdal kommune. At oppdraget nå skal gjennomføres av IRMAT, er en beslutning som er fattet av styret selv. Det er naturlig ut fra en samlet vurdering at IRMAT, med den rolle og sentrale posisjon som selskapet har hatt, gjøres til part i klagesaken ved siden av de to eierkommunene.
- (21) Klagen skal ikke avvises på bakgrunn av at det ennå ikke er signert kontrakt. Det er kort tid til oppstart 1. september 2026. Innklagde har et lovhjemlet ansvar for at lokalsamfunnet til enhver tid har en nødvendig renovasjonstjeneste når det blant annet gjelder innsamling og transport av husholdningsavfall. En avtale kan foreligge på grunnlag av hvordan partene ellers har forholdt seg til hverandre. IRMAT har selv meddelt at styret har besluttet at selskapet *«skal gjennomføre innsamling og transport av husholdningsavfall i eierkommunene i egen regi»*. IRMAT har også igangsatt en ansettelsesprosess på grunn av selskapets nye rolle, hvilket underbygger at overtakelsen av innsamling og transport av husholdningsavfall ikke bare er på planleggingsstadiet. Det er også gitt uttalelser til lokalavisen som bekrefter at renovasjonen skal gjennomføres i egenregi.
- (22) Det bestrides også at vilkårene for utvidet egenregi er oppfylt. Kontrollkriteriet kan ikke anses oppfylt. Det heter i eierstrategidokumentet at *«IRMAT er et styrestyrt selskap»*. Denne realiteten fremgår også av vedtektene § 3-5 hvor det følger at styret i selskapet har en omfattende økonomisk beslutningsmyndighet. Det er først i saker som gjelder investeringer/pantsettinger over 20 millioner kroner totalt per år (målt i kroneverdi pr. 1 januar 2002), at man overskrider styrets beslutningsmyndighet, jf. også vedtektene § 3-7 annet kulepunkt. Beløpsmessig utgjør dette i dag 35 512 820 kroner årlig før saken må forelegges generalforsamlingen/eierkommunene. Ledelsene i eierkommunene ble heller ikke involvert av styret i IRMAT, før styret besluttet at IRMAT selv skulle overta innsamling og transport av husholdningsavfall. Kommunenes ledelse ble kun oppringt og informert i etterkant. Ordføreren i Notodden kommune har også uttalt at IRMAT er et styrestyrt selskap, og at hun ikke kjenner til de diskusjoner som der foregår.
- (23) Det er heller ikke godtgjort at aktivitetskriteriet er oppfylt. Vilket synes helt marginalt oppfylt for de to enkeltstående år 2023 og 2024. Det er behov for å få dette nærmere belyst. Det erkjennes at kommunalt næringsavfall er relevant for beregningsgrunnlaget når det gjelder spørsmålet om hvorvidt 80 prosent-kravet eventuelt er oppfylt når det gjelder utvidet egenregi.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (24) Det er ikke korrekt å angi IRMAT som part i saken, all den tid IRMAT ikke påstås å ha gjort noen direkteanskaffelse, men heller anføres av klager å være leverandør.
- (25) Kontrakt om innsamling av kommunalt næringsavfall ble inngått mellom IRMAT og de innklagede kommunene 23. april 2021. Dette er over fristen på to år for å fremsette klage mot ulovlig direkte anskaffelse, og denne delen av klagen må avvises som for sent fremsatt.
- (26) Klagen om innsamling av husholdningsavfall gjelder en fremtidig påstått ulovlig direkte anskaffelse, og må avvises. Den fremtidige organiseringen av avfallsinnsamlingen er noe som er planlagt utført av IRMAT fra 1. september 2026. Det er imidlertid verken vedtatt eller inngått noen kontrakt om dette mellom eierkommunene og IRMAT ennå. For at klagenemnda skal kunne konstatere at det foreligger en direkte anskaffelse må det være inngått en kontrakt. Klagen gjelder et fremtidig forhold, ikke unnlatelser, handlinger eller

beslutninger under gjennomføringen av anskaffelser etter anskaffelsesloven eller forskrifter gitt med hjemmel i denne, jf. klagenemndsforordningen § 6. Klagenemnda skal etter klagenemndsforordningen § 12 (2) kun uttale seg om det er begått brudd på anskaffelsesloven og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Nemnda verken kan, eller skal, uttale seg om hvordan et fremtidig forhold vil være. Klagers anførsel må derfor avvises som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda.

- (27) En fremtidig direktetildelt kontrakt vil ikke bli forankret i unntaket for enerett etter anskaffelsesforordningen § 2-3. Kontrakt vil bli tildelt på bakgrunn av unntaket for utvidet egenregi. Vilåorene for å benytte dette unntaket vil være oppfylt den 1. september 2026.
- (28) Aktivitetskriteriet i § 3-2 (1) bokstav b er oppfylt. Det meste, og over 80 prosent, av IRMAT sin aktivitet er for eierkommunene. Fra og med 2023 har mer enn 80 prosent av omsetningen til IRMAT vært tilknyttet eierkommunene. Selskapets øvrige inntekter er i hovedsak et resultat av salg av «overskuddskapasitet» særlig i deponiet som selskapet disponerer, uten at dette medfører økt arbeidsmengde eller kostnader i særlig grad for IRMAT.
- (29) Eierkommunene eier 100 prosent av aksjene i IRMAT. Det er derfor klart at det ikke er noen private eierandeler i IRMAT, og at vilåorene i § 3-2 (1) bokstav c er oppfylt.
- (30) Også kontrollkriteriet i § 3-2 (1) bokstav a jf. § 3-2 (2) er oppfylt. Gjennom eierskapet har kommunene avgjørende innflytelse over selskapets organisering, virksomhet og alle beslutninger. At vilåret er oppfylt forsterkes av styresammensetningen i IRMAT. Alle eierkommunene er representert i styret. IRMAT rapporterer videre direkte til eierkommunene gjennom formannskapet som eierutvalg. Videre er IRMAT etablert med det klare hovedformål å ivareta eierkommunenes renovasjonsoppgaver. Selskapet forfølger dermed ikke egne eller andres interesser i strid med eierkommunenes interesser. Eventuelle kommersielle inntekter selskapet har, er av underordnet karakter og knytter seg i hovedsak til utnyttelse av eksisterende infrastruktur, særlig deponiet.

Klagenemndas vurdering:

- (31) Klagen gjelder oppdrag om innsamling og transport av husholdningsavfall og kommunalt næringsavfall i Notodden og Hjartdal kommuner.
- (32) Saken gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse. I slike saker gjelder det ikke krav om saklig klageinteresse, jf. forordning om klagenemnd for offentlige anskaffelser (klagenemndsforordningen) § 13a første ledd.
- (33) Det følger av klagenemndsforordningen § 13a andre ledd at en klage på en ulovlig direkte anskaffelse «*kan fremsettes inntil to år fra kontrakt er inngått*». Videre følger det av anskaffelsesloven § 12 (3) at «*[a]dgangen til å ilegge gebyr bortfaller to år etter at kontrakten er inngått*».
- (34) Klagen vedrørende tildeling av innsamling og transport av husholdningsavfall gjelder oppdrag fra og med 1. september 2026, og er således rettidig.
- (35) Klagen som gjelder innsamling og transport av kommunalt næringsavfall, er inngått 1. september 2021. Denne delen av klagen er dermed ikke fremsatt innenfor toårsfristen, og må avvises som for sent fremsatt. I stornemndsavgjørelsene KOFA-2021-1132 m.fl. la

klagenemnda til grunn at det ikke kan oppstilles ulovfestede regler om oppsigelsesplikt som grunnlag for kunngjøringsplikt og eventuelt overtredelsesgebyr.

Hvem som er rett innklaget

- (36) Klager har rettet klagen mot kommunene Notodden og Hjartdal, i tillegg til IRMAT AS, som er et interkommunalt selskap eid av kommunene Notodden (52,3 prosent), Midt-Telemark kommune (40,5 prosent) og Hjartdal kommune (7,2 prosent). Til dette bemerker klagenemnda at det er mest naturlig å anse kommunene som rette innklagede, da IRMAT i denne saken fremstår som leverandør av ytelsene som er klaget inn. At IRMAT selv er et offentligrettslig organ som i enkelte tilfeller gjennomfører egne anskaffelser etter regelverket, er ikke av betydning for denne vurderingen.

Om klagen skal avvises

- (37) En ulovlig direkte anskaffelse er «*en anskaffelse som ikke er kunngjort selv om det foreligger kunngjøringsplikt*», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop. 51 L (2015-2016).
- (38) Utgangspunktet er at oppdragsgiver har plikt til å kunngjøre i Doffin alle anskaffelser som overstiger 1,3 millioner kroner ekskl. mva., jf. forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) § 5-1 (2) og § 8-17. Anskaffelser som overstiger EØS-terskelverdien i forskriften § 5-3 skal i tillegg kunngjøres i TED-databasen.
- (39) Innklagede har primært anført at klagen må avvises, som følge av at kontrakt ikke er signert, og at det derfor ikke er foretatt noen anskaffelse som skulle vært kunngjort. I løpet av klagebehandlingen har imidlertid kontrakt blitt signert og oppdraget startet opp. Anførselen om avvisning på dette grunnlaget kan dermed ikke føre frem.
- (40) Den aktuelle kontrakten gjelder innsamling og transport av husholdningsavfall fra og med 1. september 2026. Forbruk under avtalen er dermed per dags dato ikke oversteget kunngjøringspliktig verdi, og det vil derfor ikke være aktuelt å ilegge gebyr. Klagenemnda vil likevel gi en rådgivende uttalelse om hvorvidt vilkårene for å unnta kontrakten fra kunngjøring er oppfylt.

Om vilkårene for egenregi er oppfylt

- (41) Innklagede har i opprinnelig vedtak, og tidligere overfor klager, begrunnet direktetildeling av kontrakten til IRMAT med enerettsunntaket i forskriften § 2-3. Innklagede har imidlertid forklart for klagenemnda at de har funnet at det ikke er grunnlag for å benytte enerettsunntaket, men at direktetildeling vil bli foretatt med henvisning til unntaket for utvidet egenregi etter forskriften § 3-1. Nemnda vil bemerke at dersom vilkårene for utvidet egenregi er oppfylt, vil det ikke være grunnlag for å konstatere kunngjøringsplikt, uavhengig av om dette grunnlaget har vært anført overfor klager på et tidligere tidspunkt eller ikke.
- (42) Spørsmålet klagenemnda skal ta stilling til er dermed om innklagedes avtale om kjøp av tjenester fra IRMAT er unntatt regelverket om offentlige anskaffelser etter unntaket om utvidet egenregi, jf. forskriften § 3-1.

- (43) For at det skal foreligge utvidet egenregi mellom to rettssubjekt, må vilkårene i forskriften § 3-1 være oppfylt. Utvidet egenregi kan også foreligge ved at flere oppdragsgivere i felleskap oppfyller kontrollkriteriet og aktivitetskontroll, såkalt «*felles kontroll*», jf. forskriften § 3-2. IRMAT eies av de to innklagede kommunene sammen med Midt-Telemark kommune, og spørsmålet for klagenemnda er om disse i felleskap oppfyller kravene til utvidet egenregi.
- (44) Av EU-domstolens sak C-26/03 (Stadt Halle) avsnitt 46 følger det at ettersom egenregi er en unntaksbestemmelse, skal vilkårene tolkes restriktivt. Bestemmelsen i forskriften § 3-2 gir, i likhet med § 3-1, tre vilkår som alle må være oppfylt for at det skal foreligge egenregi. Oppdragsgiveren må for det første ha en kontroll over det andre rettssubjektet som «*svarer til den kontrollen han utøver over sin egen virksomhet*» (kontrollkriteriet). Videre må rettssubjektet utføre mer enn «*80 prosent av sin aktivitet for oppdragsgiveren*» (aktivitetskriteriet). Til slutt kan det heller ikke være direkte «*private eierandeler i det andre rettssubjektet*».
- (45) IRMAT er heleid av kommunene Hjørdal, Notodden og Midt-Telemark. Det er på det rene at IRMAT er et eget rettssubjekt som det ikke er noen «*private eierandeler*» i.
- (46) Innklagede har sendt inn omsetningstall som viser at over 80 prosent av IRMAT sin omsetning kommer fra eierkommunene. Andelen har vært økende, og de tre siste årene vært på over 80 prosent. Klagenemnda forstår klager slik at det er enighet om at omsetning fra kommunalt næringsavfall er relevant i beregningsgrunnlaget. Klager har imidlertid problematisert innklagedes beregninger, og peker på en differanse opp mot tallene som fremkommer i årsregnskap registrert i Brønnøysundregistrene. Også klagers beregninger viser imidlertid en omsetning på over 80 prosent for årene 2023 og 2024 (beregninger for 2025 er ikke fremlagt). Klagenemnda finner det på denne bakgrunn godtgjort at også aktivitetskravet i forskriftens § 3-2 jf. § 3-4 er oppfylt.
- (47) Spørsmålet klagenemnda skal ta stilling til, er om kontrollkriteriet er oppfylt i samsvar med § 3-2 (1) bokstav a.
- (48) Det følger av bestemmelsen at kontrollkriteriet er oppfylt når oppdragsgiveren og andre oppdragsgivere i felleskap utøver en kontroll som «*svarer til*» den kontroll de utøver over sin egen virksomhet.
- (49) Når felles kontroll anses å foreligge, er nærmere regulert i § 3-2 (2). Bestemmelsen oppstiller kumulative vilkår i bokstav a til c. Etter bokstav a må samtlige oppdragsgivere være representert i det kontrollerte rettssubjektets styrende organer. Videre må oppdragsgiverne etter bokstav b i felleskap utøve «*bestemmende innflytelse over både strategiske mål og viktige beslutninger*» i det kontrollerte rettssubjektet. Til slutt må det kontrollerte rettssubjektet «*ikke forfølge interesser som er i strid med de kontrollerende oppdragsgivernes interesser*».
- (50) Styret i IRMAT blir valgt av generalforsamlingen, der alle eierkommunene er representert. Styret består av representanter fra eierkommunene, i tillegg til én ansattrepresentant. Notodden kommune, som er største eier, har to styremedlemmer, mens Hjørdal og Midt-Telemark har én representant hver. At denne styresammensetning ikke er påkrevd etter vedtektene, kan etter klagenemndas vurdering ikke være av betydning for om vilkåret er oppfylt, så lenge samtlige av eierkommunene faktisk er

representert i styret. Klagenemnda finner derfor at vilkåret om representasjon i styrende organer, er oppfylt jf. forskriften § 3-2 (2) bokstav a.

- (51) Klagenemnda vil så vurdere om vilkåret i § 3-2 (2) bokstav b om at oppdragsgiverne «i fellesskap utøver bestemmende innflytelse over både strategiske mål og viktige beslutninger» i det kontrollerte rettssubjektet, er oppfylt.
- (52) Klagenemnda vil innledningsvis bemerke at bestemmelsens ordlyd gir anvisning på en generell vurdering av hvilke muligheter oppdragsgiverne har til å utøve bestemmende innflytelse over det kontrollerte rettssubjektet. I hvilken grad oppdragsgiverne har vært involvert i den konkrete beslutningen om å gjennomføre oppdraget i egenregi, kan ikke være avgjørende for om dette vilkåret er oppfylt.
- (53) I følge EU-domstolens avgjørelser i sakene C-324/07 (*Coditel Brabant*) avsnitt 43 flg. og sak C-458/03 (*Parking Brixen*), behøver ikke kontrollen å være identisk med den kontrollen oppdragsgiver utøver over egne organer, men kontrollen må være effektiv, se førstnevnte sak avsnitt 45. Kontrollen må være videre enn den kontrollen selskapsretten gir selskapsdeltakerne i flertall, se EU-domstolens avgjørelse i sak C-340/04 (*Carbotermo*) avsnitt 38. At oppdragsgiverne til sammen eier 100 prosent av aksjene, er generelt ansett å indikere at kontrollkriteriet er oppfylt, se *Carbotermo* avsnitt 37. Avgjørelsen viser at det skal gjøres en konkret vurdering av den faktiske kontrollen oppdragsgiver utøver.
- (54) Klager har anført at tilstrekkelig kontroll ikke foreligger, da det følger av eierstrategidokumentet at IRMAT er et «styrestyrt selskap», og videre av vedtektene at kun beslutninger over 35 millioner kroner (dagens verdi) skal forelegges generalforsamlingen.
- (55) Etter klagenemndas vurdering kan ikke dette medføre at kontrollkriteriet ikke er oppfylt i et tilfelle som det foreliggende, hvor representanter for oppdragsgiverne sammen utgjør generalforsamlingen, og gjennom dette vil kunne endre vedtekter og instruere styret i enkeltsaker. IRMAT er et heleid offentlig selskap som utøver tradisjonelle offentlige oppgaver, og selskapets formål er knyttet opp mot eiernes interesser. Styret består utelukkende av representanter som velges av eierkommunene, bortsett fra én representant som velges av og fra de ansatte i selskapet. I tillegg har innklagede opplyst at IRMAT rapporterer direkte til eierkommunene gjennom formannskapetets eierutvalg, og at det praktiseres dialog og samarbeid eierkommunene imellom.
- (56) Klagenemnda vil også bemerke at det i selskapets vedtekter er et flertallskrav i generalforsamlingen, som innebærer at en kommune som har mer enn 50 prosent av aksjene ikke kan fatte vedtak på tvers av de andre kommunene. Klagenemnda legger til grunn at dette også gir Hjartdal kommune, som minoritetsaksjonær, en innflytelse som gjør det mulig å ta del i kontrollen eierne sammen utøver.
- (57) Klagenemnda finner på denne bakgrunn at eierkommunene i fellesskap utøver tilstrekkelig kontroll, og dermed at kontrollvilkåret i § 3-2 (2) bokstav b er oppfylt.
- (58) Klagenemnda går så videre til å vurdere hvorvidt vilkåret i § 3-2 (2) bokstav c om at det kontrollerte rettssubjektet ikke forfølger interesser som er i strid med de kontrollerende oppdragsgivernes interesser, er oppfylt.

- (59) IRMATs formål er angitt i aksjeeieravtalen § 3, der det blant annet fremgår at selskapet skal ivareta og besørge innsamling og transport av alle avfallstyper i eierkommunene og behandling av avfall fra husholdningene i eierkommunene. Videre fremgår det av denne formålsbestemmelsen at *«Mål for næringsvirksomhet er at IRMAT skal utvikle Goasholtmyra til et attraktivt og moderne industriområde som benytter avfall som ressurs.»*
- (60) Som nevnt i drøftelsen over, er altså selskapets hovedformål knyttet til utøvelse av tradisjonelle offentlige oppgaver. Et mål om å utvikle Goasholtmyra, som er en miljøstasjon, til et attraktivt og moderne industriområde, fremstår ikke for klagenemnda som noe som går på bekostning av de innklagede kommunenes interesser, men heller noe som også vil kunne bidra til å fremme formålet om innsamling og behandling av avfall fra husholdningene. Klagenemnda finner det dermed klart at vilkåret i § 3-2 (2) bokstav c om at det kontrollerte rettssubjektet ikke skal forfølge interesser i strid med oppdragsgivernes interesser, er oppfylt.
- (61) På denne bakgrunn finner klagenemnda at vilkårene for utvidet egenregi er oppfylt, og at kontrakten dermed er unntatt kunngjøringsplikt.

Konklusjon:

Hjartdal og Notodden kommuner har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Bjørn Berg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur